

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMANE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:

CLUJ.

Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATA PE SĂPTĂMANA

Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:

Dr. SEBASTIAN STANCA

Telefon 13-74

Bisericile noastre

Curentul de refacere a principiilor de viață, ce se infiripă tot mai pronunțat în toate problemele sociale ale patriei noastre, se manifestă deosebit de viu în pornirea poporului nostru de a-și zidi biserici.

În vremurile trecute, subt oblăduirea mohorâtă a stăpânilor de ieri toată truda noastră s'a fărâmițat pentru susținerea școalelor și menținerea viie a conștiinței naționale în poporul nostru. Stăpânirea ungurească își deslănțuise toată furia asupra școalelor, creiându-ne multe și nenumărate mizerii, în credința că nimicindu-ne școala ne omoară și sufletul. Legile draconice, cari iscodeau an de an fel de fel de preteceste ne-au silit să ne jertfim toată truda posibilă și imposibilă pentru aceste școale, cari înghițeau toată agoniseala migăloasă a bisericilor.

Și pe când în cele mai multe parohii am fost siliți să ridicăm edificii școlare și să croim salare învățătorilor, cari treceau peste puterile noastre modeste, bisericile au rămas dărăpănate, umilite, sdrănțuite și sărace. În haina lor de cenușotcă disprețuită au păstrat însă cu sfințenie focul viu și cald al tradițiilor noastre străbune ocrotind cu toată energia și văpaia conștiinței naționale a poporului și credința nestrămutată în dreptatea lui D-zeu.

Astăzi scăpat de povara nevoilor de ieri în sufletul poporului, s'a trezit pe toată linia conștiința datorii sale cără această biserică. Și poporul cu râvnă extraordinară reclamă pretutindenea refacerea din temelie a bisericilor sale.

Curentul acesta nobil, e cel mai bun augur, că vitabilitatea sănătoasă a poporului, reacționează în aceste vremuri tulburi, în direcțiune sănătoasă, trebuie îndrumat pe căi naționale, cari să conglăsuiescă cu spiritul tra-

diției și cu principiile de viață națională curat românească.

Căci ce este biserica ?

Biserica este casa lui Dumnezeu pe pământ, este simbolul credinței în Dumnezeu, este adăpostul oamenilor smeriți și plini de frica lui Dumnezeu.

În vremile vechi, găsim în toate părțile lumii biserici construite cu multă artă și pricepere.

Biserica a fost totdeauna icoana cea mai vie a culturii popoarelor, atât la păgâni și la creștini. Credința în Dumnezeu este în firea omului și se manifestă la toate popoarele lumii. Expresiunea exterioară acestei credințe a fost faptul că toate popoarele lumii și-au zidit biserici în măsura culturii în care au trăit. Istoria arhitecturii ne dovedește că în toate vremile supremul efort de cultură și artă l'au turnat toate popoarele în zidirea bisericilor lor, pentru cari nu s'a cruțat nici muncă omenească, nici jertfe și nici bogății și sculptorii și maestrii artiști, cei mai vestiți și-au împregnat expresiunea sufletului lor întreg în aceste zidiri.

Templele Babylonului, Persiei, Asiriei și ale Egiptului, scobite în stânci și dealuri, templele Greciei, și ruinele multelor biserici din Italia sunt atâtea dovezi despre măreția concepției popoarelor despre D-zeu și tendința de a-i cinsti numele în formele cele mai grandioase ale culturii și artei omenești.

Cultul bisericilor s'a manifestat în diferite vremuri în felurite proporții conform spiritului vremurilor respective.

În epoca de glorie a Romanilor s'au intrupat splendide monumete de artă în edificiile templelor ridicate în cinstea dumnezeirii.

În epoca de decadentă preocupățiile poporului s'a îndreptat spre petreceri și distracții, „panem et circenses“, politica de oprinare a „mizerei plebs“ și desfrâul aristocrației, au sdruncinat avântul spre D-zeu și în conse-

cință și edificiile închinare dumnezeirii au degenerat.

La poporul nostru, oropsit, sărac, trudit și amărît, în cursul tuturor veacurilor, nu s'a putut manifesta acest cult în proporții așa grandioase, cultul bisericilor a fost însă în toate vremile o însușire nobilă și sfântă a sufletului românesc, pentru care acest suflet a păstrat cel mai pios devotament și cea mai candidă venerațiune.

Cu toate că toate vremurile i-au fost vitrege aflăm și la poporul nostru mai ales în vechiul regat și în Bucovina monumente clasice de biserică, ca o mărturie prețioasă a cultului acestuia.

La noi în Ardeal durere nu putem înregistra astfel de monumente din trecut, cultul sfânt față de biserică ni'l mărturisesc însă multele obiecte legate de biserică, obiecte luate cu un minunat simț artistic.

Zidirea bisericilor la noi în Ardeal a fost în general influențată atât în stil și în formă, de elemente străine, din cauza lipsei de contact cu frații noștri mai liberi de peste hotară, contact suprimat cu forța de stăpânii noștri de ieri.

Avem câteva biserici zidite sub influența italiană în stilul renașterii, cele mai multe însă nu prezintă nici un stil curat românesc.

Astăzi în România mare avem datoria să îndreptăm și această greșală a forței majore din vremurile trecute. Conducătorii parohiilor noastră sunt datori să țină seamă de spiritul vremii, de cerințele superioare ale sufletului românesc și să îndrume curentul pornit spre zidire de biserici pe calea care este reclamată de spiritul genuin al neamului nostru de timbrul specific al concepțiilor sale naționale și în cultură și în artă.

Biserica noastră trebuie să fie expresia viie a dragostei de neam și de țară și suntem datori să indemnăm poporul să și facă biserici solide de cărămidă, piatră și beton, fiind lemnul aproape tot așa de scump ca celelalte materiale, dar nu e așa trainic, iar stilul lor să fie stil curat național și românesc.

O nouă epocă trebuie să urmeze și pe terenul acesta.

Să nu mai imităm pe străini ci să zidim biserici curat românești. (L.)

Schițe pentru predici

Dumineca Hananiencii. Cuprinsul evangheliei. Două părți I. Boala ficei II. Mântuirea prin credință.

I. În lume sunt multe boale. Suspine, lacrimi, dureri. Lumca pune vina pe D-zeu, de ce lasă boalele. Nime nu caută cauzele. Nu toate boalele vin din cauze fizice, răceli, stomah, lipsuri etc. *Sunt boale pentru păcate.* Legea dumnezeiască totdeauna cere răsplată, faptele bune cu bucurii, cele rele cu pedepse. Răsplata nu vine imediat, ci mâine, poimâine, peste ani de zile. Cu siguranță însă vine. Omul e *însuși cauza boalelor*, pentru că păcătuiește.

Feliuritele păcate: sudalme, înșelăciune, minciună, beție, furt, fără de legi etc. D-zeu oprește păcatul, pentru că e atot bun și atotdrept. Păcatul la început e dulce și plăcut, este însă otrăvă, care omoară. *Urmările păcatelor:* invidiosul pururea nemulțămît, bețivul tulburat, lacomul nesăturat, înșelătorul înfricat, risipitorul nenorocit, hoțul îngrozit etc. Toate aceste sunt boale, sunt pedepse pentru păcat. Pot fi însă pedepse și mai mari, ca de ex. ficia hananiencii, îndrăcire, lepră, bube, epilepsie, nebunie, boale de sânge. Păcatele părinților se răzbună în copii până în a șaptea spită. Când te lovește o boală sau nenorocire cugetă și aduți aminte de păcatele ce le-ai făcut pentru cari ai fost pedepsit.

II. Mântuirea de boalele din păcate. Ne-o arată evanghelia hananiencii. „Doamne ajută-mi”. Ea crede cu tot sufletul ei „Mare este *credința*”.

Aduți aminte de păcat, dați seama și *recunoașteți*. Nu învinui pe D-zeu pentru boale și nenorociri. D-zeu a dat omului minte să osebească binele de rău și libertate ca să aleagă. Nu *amâna pocăința*. „Lucrați până este ziuă...” Pe patul de moarte sau după moarte e prea târziu. Fă *fapte* de pocăință. *Rugăciune* curată din tot sufletul. „Doamne ajută”. *Promite* că nu mai păcătuiești și *țineți promisiunea*. Atunci intri în comunitate cu D-zeu și rugăciunea țise ascultă. Dovadă că boalele din păcate se vindecă prin rugăciune este și maslul. Omul bolnav se mântuie de boală prin iertarea păcatului. Indemnați mai ales tinerii să se ferească de păcate cari pot aduce boale pentru ei și urmașii lor și prin aceasta blestem. Adunați-vă comori în ceriuri.

Retribuțiile preoției

Se știe că guvernul a luat dispoziții ca în anul acesta să se introducă pentru toți funcționarii Statului carnetele de salar, în baza cărora fiecare funcționar își va ridica salariul de la percepătorul județului, lunar. Această modalitate se va aplica și la retribuțiile de stat ale preoției. În scopul acesta s'a contemplat că pentru fiecare județ să fie designat un protopop, care să vizioneze în fiecare lună carnetele, pentru ca să se verifice prin această faptică funcționare a respectivului paroh, iar fără această vidimare nimenea nu-și va putea ridica salariul.

Pentru noi ardelenii prezintă această inovație unele inconveniente, după ce protopresbiteratele noastre au alt aranjament ca cele din vechiul regat. La noi cad pe teritoriul unui județ mai multe protopopiate, cari aparțin în unele cazuri la două eparhii. De ex. parohiile din teritoriul județului Alba de Jos, aparțin protopopiilor Alba-Iulia, Aiud, Abrud, Sebeș, Mercurea, Sibiu, Săliste, Câmpeni și Murăș Ludos, repartizate unele la arhidieceză iar altele la eparhia noastră. E o absolută imposibilitate ca preoții acestui județ să facă drumuri, pentru unii foarte grele, la careva dintre protopopi, care va fi delegat, iar de aci la administrația financiară a județului, de unde să-și ridice salariul în fiecare lună. Pe lângă aceasta nici protopopul încredințat cu vidimarea nu va fi în stare să verifice carnetele fără de a fi avizat în fiecare caz de protopopul concernent. Ceea ce ar necesita ca preotul să ceară de fiecare dată un certificat de la protopopul să că este de fapt în funcțiune, este în ordine cu afacerile oficiului său și nu este supus nici unei proceduri disciplinare.

Evident că toate acestea sunt împreunate cu multe alergături și mizerii inutile.

Apreciem și noi bunele intenții ale guvernului de a simplifica, unifica și accelera solvirea retribuțiilor, făcând posibilă plata lor lunară. De altă parte sporesc și mijloacele coercitive pentru unii dintre preoții neglijenți întru cât nimenea nu-și va putea ridica salariul dacă nu este în perfectă ordine cu agendele oficiului său.

Dorim însă ca să se caute altă soluție mai practică. Și în acest înțeles Consistoriul nostru a intervenit la d-l ministru de Culte pentru de a afla o modalitate mai practicabilă, cel puțin

pentru tractele noastre din Ardeal. Cunoscând bunăvoința și înțelegerea d-lui ministru Al. Lapedatu sperăm că chestia aceasta se va soluționa spre mulțumirea tuturor.

Presa jidovească și baptiștii

Ziarele aduc știrea că ministerul cultelor a recunoscut libertatea cultului baptist în ținuturile ardelenice. Ministerul cultelor prin ordonanța sa n'a făcut altceva decât a reinstit o dispoziție similară a regimului apus.

Pe noi faptul în sine nu ne atinge. Pururea am afirmat că biserica lui Christos, biserica ortodoxă, își va păstra influența sa asupra maselor credincioase în puterea învățăturilor și moravurilor sale tradiționale sfinte și nu are nevoie de ajutorul jandarmilor și a administrației întru apărarea intereselor sale sufletești, cari sunt și interesele principale ale statului creștin. Am cerut întotdeauna ca organele administrației civile să întrevină atunci când buna rânduială și ordinea de stat sunt primejduite din partea sectelor prin practizarea unor învățături gresite, cum este denegarea jurământului de fidelitate, conduita față de armată, convenirile clandestine pentru subminarea statului și altele practizate de sectari. Combaterea și stîrpirea sectelor prin lumina adevărurilor d-zești este și va fi partea bisericii, care întrebunează arme intelectuale, convingerea cu blîndețe și îngăduință. Prin urmare faptul că ministerul cultelor a dat libertate cultului baptist n'a modificat întru nimic relația acestui cult față de Stat și cu atât mai puțin față de biserică. Oamenii naivi, adeseori de bună credință trebuie feriți și scăpați de rătăcirile profesate de aceste secte prin armele convingerii creștine. Trebuie dovedite cu blîndețe și îngăduințe cât de putredă este răstălmăcirea adevărurilor lui Christos dar mai ales cu pilda vieții creștinești căci în 90 de cazuri la sută argumentul principal pentru pocăiți este practica vieții creștinilor noștri. Atunci când omul, împreună în cuvintele credinței faptele necredinței sufletele naive scandalizate, ușor pot fi prinse în mrejele subrețle ale pocăiților.

Biserica ortodoxă deci nu are motive să fie supărată pentru ordonanța ministerului. Este însă revoltată de procedura ziarelor jidovești de la București, cari însoțesc recunoașterea cul-

tului baptist cu aprecieri doctrinare măgulitoare pentru greșelile tuturor sectarilor. Aceleași ziare, cari la sărbătoarea Crăciunului ortodox au acoperit cu ridicol persoana și învățăturile lui Christos, declarându-le nepotrivite pentru zilele noastre, aceleași ziare deopotrivă în edițiile de seară și dimineață, pentruca să nu scape nimănui din vedere spun, că mai ales în Cluj a făcut bună impresie ordonanța ministerului, deoarece baptistii și sectarii duc o aprigă luptă împotriva alcoolismului, care face adevărate ravagii la sate. În fine strigă ziarele acestea cari fac chestie comună tocmai cu jidanii de pe sate, cari demoralizează poporul prin alcool, — că baptistii sunt chemați să fericească poporul, scăpându-l de patima beției. Din gura ori și căru creștin aceste cuvinte ar putea să aibă o slabă aparență de adevăr, dar scoase în edițiile de seara și dimineața ale negusturilor de tipare dela București, sunt o insultă nu numai la adresa bisericeii, ci a Statului însuși.

E acesta un semn care trebuie să ne facă să pricepem îndrăsneala celor ce ne duscănesc și subminează cu toate ocaziunile potrivite și nepotrivite, și totodată ne lămuresc și datorințele noastre față de acele ziare, cari abia cu câteva zile mai înainte își făceau reclamă cu scrisul frumos al colaboratorilor lor creștini și preoți.

i. p.

Crucea ortodoxă

În urma semnalului dat de I. P. S. Metropolitul primat în Senat în cauza primejdiei alcoolismului corpurile legiuitoare au început să se ocupe de aproape cu această chestiune. S'au aflat însă și oameni cari au îmbrățișat inițiativa privată, pentru prelucrarea opiniei publice. Astfel este acțiunea pornită de „Lumina Sateilor” din Sibiu, care pare că prinde rădăcini tot mai puternice. O altă asociație s'a alcătuit acum de curând în București sub numele „Crucea ortodoxă”. Spicuim din apelul lansat următoarele:

„Crucea Ortodoxă”, asociația patriotică creștină pentru combaterea alcoolismului și apărarea ortodoxiei, apelează cu căldură la toți bunii români și bunii creștini să se înscrie fie ca membri activi, cari luptă împotriva alcoolismului în primele rânduri, fie ca membri donatori, cari ajută numai prin mici cotizații lupta antialcoolică. Societatea „Crucea Ortodoxă”

își mai propune să se împotrivescă cu îndârjire încercărilor diferitelor secte religioase, de a smulge pe drept credincioșii creștini dela sânul bisericii ortodoxe răsăritene. Nu ne îndoim o clipă că apelul nostru va găsi răsunetul cuvenit și că lupta noastră pornită numai din iubirea de aproapei, va fi sprijinită astfel încât încurând să nu mai fie bun creștin ortodox, care să nu fie cel puțin membru donator. Ca explicație notăm aci că oricine poate deveni membru donator al societății „Crucea Ortodoxă” cu o cotizație anuală de lei 30, iar cine donează odată pentru totdeauna suma de lei 500, devine membru donator pe viață. Membrii donatori sprijinesc numai lupta împotriva alcoolismului, fără să si ia nici un angajament personal, care e rezervat numai pentru membrii activi.

Asociația intenționează să țină șezători literare în fiecare săptămână cu cântări religioase, predici și cuvântări.

Inițiatorul este Nic. Popovici funcționar în Ministeriul Muncii București strada Lahovary No. 7.

COMUNICARI

No. 427. — Ministerul Cultelor cu adresa sa Nr. 509 ne comunică următoarele:

„Avem onoare a vă aduce la cunoștință că Ministerul de Finanțe prin adresa Nr. 1608 din 1924 ne încunoștințează că față de indicațiunile date de Înălții Prelați, cu privire la vânzarea băuturilor spirtoase în timpul sărbătorilor legale, a dat instrucțiuni administrațiilor financiare să ia urgente măsuri ca debitantii să se conformeze în totul legilor în ce privește vânzarea băuturilor în zilele sărbătorilor.

Asemenea a comunicat și Ministerului de Interne aceste dispozițiuni, căruia i-a cerut a da ordine Prefecturilor de județe spre a da tot concursul lor administrațiilor financiare pentru executarea acestor măsuri.

Pentru ministru, A. Brădișteanu, pentru director general, G. Ilioniu.

Nr. 470. — Min. Instr. cu No. 133.724 din 1923. Ins. Reg. Cluj No. 148 din 1924 ne comunică următoarea circulară dată tuturor școlilor: Întrucât prin interpretarea greșită a ordinului Ministerului Cultelor cu No. 946

din 1922, fostul Secretariat General de Instrucțiune din Cluj, a luat măsuri contrarii dispozițiilor și spiritului legii, cari au produs nemulțumiri în rândurile bapțiștilor prin faptul că li se aplică acestora măsurile cari privesc numai pe adventiști și pe pocăiți, avem onoare a vă aduce la cunoștință următoarele :

Cultul baptist a fost recunoscut în Ardeal prin ordinul No. 77092 din 2 Noembrie 905 al fostului Guvern maghiar, în baza art. 43 al legii din 1895.

În alin. 7 al acestui articol sunt fixate condițiunile pe lângă care se face recunoașterea legală a unei confesiuni, între care este și aceea, că respectiva confesiune are să asigure instrucția religioasă a elevilor săi. Confesiunea baptistă este în drept ba chiar obligată să facă instrucția religioasă a elevilor de confesiune baptistă.

Este dela sine înțeles că confesiunea baptistă va face catehizarea elevilor ce-i aparțin în conformitate cu dispozițiunile legii, regulamentelor și instrucțiunilor date de Minister.

Menționăm totodată că la stabilirea religiunii baptiste a elevilor, trebuie să se țină seama de legile în vigoare, care prescriu normele trecerilor religioase și în fiecare caz când un elev ar cere să facă instrucția religioasă în confesiunea baptistă, trebuie să se cerceteze dacă odată cu părinții au trecut în mod legal la confesiunea bapistă și dacă de fapt sunt bapțiști sau aparțin altei secte.

ȘTIRI

Se aduce la cunoștință că abonamentul pentru „Renasterea“ a fost stabilit de Consistoriul nostru la 150 lei pe an, cu considerare la scumpetea extraordinară a materialului și a manoperei. Sperăm că aceasta nu va dura mult și vom avea posibilitatea ca în curând să reducem această taxă. Oficiile parohiale se îndrumă a lua această sumă în bugetele parohiale și după aprobare a o achita. Tododată rugăm și pe abonații particulari ași achita taxa de abonament ca să le putem expedia gazeta regulat.

* * *

Serbătoarea unirii. Miercuri în 6 Februarie s'au împlinit 65 de ani dela unirea Munteniei

cu Moldova, întâmplată pe timpul domniei lui Cuza-Vodă. Această unire încă și-a avut greutățile ei: pe deoparte neînțelegerea între frații de-un sânge, iar pe de altă parte unelțirile dușmanilor țării. Dar toate greutățile au fost învinse și unirea s'a făcut, punându-se temeliea mării uniri din 1918 a tuturor românilor.

Ziua unirei s'a sărbătorit în toate orașele și satele României, cu strălucirea cuvenită. La toate scoălele s'au ținut serbări cu cântece naționale, iar învățătorii și preoții în cuvântări frumoase au arătat însemnătatea zilei.

La noi în Cluj s'a săvârșit un Te-Deum la biserica ortodoxă asistând toate autoritățile civile și militare. Răspunsurile la serviciu le-a dat corul episcopiei, iar la sfârșit a rostit păr. Vasile Spătariu o frumoasă cuvântare ocazională.

* * *

Știre personală. P. S. S. episcopul nostru Nicolae s'a întors dela București cu trenul de Vineri la 11 ore.

* * *

Caz de moarte. Funcționarul nostru Consistorial și Diaconul Aurel Todoruț a îndurat o mare lovitură a sorții prin moartea unicului său fiu Silviu întâmplată Joi în 31 a. c. în etate fragedă abia de 21 luni.

Înmormântarea s'a întâmplat Sâmbătă în 2 Februarie a. c. în cimitirul central prin participarea tuturor asesorilor și funcționarilor Consistoriali precum și a numeroaselor rudenii. Actul funebral a fost îndeplinit de către asesorii Consistoriali Dr. Sebastian Stanca, Teodor Coțuțiu și de către preotul local Vasile Spătar.

Răspunsurile funebrele le-a dat în mod foarte înduioșător „Corul Episcopiei“ noastre condus de către dirigintele Vasile Petrascu.

Dumnezeu să-l odihnească în ceasul Sfinților pe adormitul în Domnul, iar încercatei familii să-i deie tărie sufletească să poată purta cu resignațiune crestinească această cruntă lovitură a sorții.

* * *

Cât mănăcă un om în viață. Un om mănăcă până la vârsta de 70 de ani cam 225—250 chintale de pâine, 18 mii kgr. de carne, 19—15 mii de ouă, 8 mii kilograme de peste și 25 de mii de litri de apă. Legumele, brânza și poamele ce le mănăcă nu sunt luate în socotintă.

* * *

Conscrierea celor pierțiți în războiu. În legătură cu noua lege votată de parlament s'a data

ordin la toate primăriile, ca în timpul cel mai scurt să arate numele tuturor acelor, a căror urmă a pierit în cursul războiului și despre care nu se știe de mai trăesc sau sunt morți.

* * *

Imprumutul francez. Guvernul nostru intenționase să facă un împrumut de 100 milioane franci din Franța, pentru procurarea materialului de războiu necesar armatei române.

Intervenind pedeci neprevăzute guvernul a renunțat acum la acest împrumut.

Causa ar fi că guvernul și parlamentul francez au făcut greutăți pe cari noi le-am socotit absolut incompatibile cu drepturile noastre și cu bunele raporturi ce le avem cu poporul francez.

* * *

Anul aniversărilor. Anul 1924 va fi bogat în aniversări în Franța. Se va comemora patru sute de ani dela nașterea poetului Ronsard, centenariul nasterii lui Alexandru Dumas fiul, cincicentenarul morții lui Jules Michelet, decedat la 9 Februarie 1874 la Hyères și a lui Ledru Rollin, mort în acelaș an, la Fontenay-les-Roses; centenarul morții lui lord Byron, întâmplată la 19 Aprilie 1824; a regelui Ludovic XVIII întâmplată la 16 Septembrie, acelaș an, două sute cincizeci de ani dela moartea poetului englez Milton, întâmplat în 1674; al patrulea centenar al morții lui Pierre du Terrail, senior de Bayard ucis la 1524, Aprilie 30, în bătălia dela Abbat-grasse; cinci sute cincizeci ani dela moartea lui Petrarca și șase sute cinci zeci ani dela moartea Sfântului Thomas d'Aquin.

* * *

Cel mai sângeros războiu, dela 1797 încoace, este — după statistica institutului Carnegie — războiul din 1914—1918. El a ecrut, dela 1 August 1914 până în 22 Noembrie 1918, pe zi 8294 morți, cu totul 12.996.571 morți. Rusia a pierdut pe zi 3065 morți, Germania 1279, Franța 1058. Bilanțul războaielor din secolul al 19-lea arată patru milioane de morți, — cifră mult întrecută de războiul de acum al secolului al 20-lea.

* * *

Crâsmele. Observându-se că foarte multe localuri unde se vând băuturi spirtoase face acest comerț și în zilele de Duminecă, deși legea opreste categoric acest lucru, ministerul de interne a făcut cunoscut tuturor prefectilor de județ și poliției să ia măsurile cuvenite pentru respectarea legii, iar pe contravenienți să-i dea în judecată.

Crima unui învățător. La parchetul din Lugoj s'a primit un denunț de crimă împotriva învățătorului Trandafir din Reșița.

Elevul Varnel Vasile de 14 ani, neștiind lecția, a fost bătut de învățător atât de crunt încât a murit în mâinile lui.

Copilul a fost lovit cu capul de tablă până ce i s'a despicat craniul.

Criminalul a fost arestat de către jandarmii din Reșița și predat parchetului.

* * *

Congres pedagogic religios. Comitetul central al asociațiunii generale a clerului din București convins că azi, mai mult ca ori când, se cere o muncă serioasă, pozitivă, pentru formarea de oameni de caracter și morali, a hotărât ținerea unui congres pedagogic al tuturor profesorilor de religie, în zilele de 30 Aprilie și 1 Mai ac. c. adecă Joi și Vineri după Paști, în București.

Subiectele ce se vor discuta în congres sunt:

1. Unificarea și extinderea învățământului religios în toate școlile din cuprinsul țării întregi.
2. Programul de învățământ religios.
3. Metoda de predare a învățământului religios.
4. Practica religioasă.

* * *

Dragostea străinilor. O nouă dovadă de feul cum se respectă limba română în unele părți din Ardeal.

Pe un bilet liberat în ziua de 13 Ianuarie pe linia tramvaiului Arad-Podgoria, găsim numai inscripțiuni de felul acesta: Arad-Hegyalfaj h. é. vasut. 3 von. szak. 4 corona II. Osztály. etc.

* * *

Bumbacul. Un țăran din Banat (Coșteiul-mare) îndeletnicit cu cultura bumbacului, învățată în America de nord unde a stat mai mulți ani, văzând asemănarea climei d'acolo cu a noastră, a făcut o încercare cu sămânța adusă cu sine și se laudă că a avut rod bunicele. La anul, nădăjduind că va fi timpul mai prielnic, mai puțin secetos, zice că va sămăna 5 pogoane, indemnând și pe alți plugari să-i urmeze, fiind cultura bumbacului destul de ușoară, așa căm ca a cucuruzului, având a se pune în rânduri (de 60 cm. îndepărtare), să se sape de douăori, ca și prășitul și îngropatul porumbului, iar a treia oară se taie buruienile, urmând astfel secerisul; gămăliile, de mărimea unui ou ce cresc pe lantă, cari fiind coapte, se desfac, și în ele se află sămânța învăluită în bumbac.

* * *

Hoții. Multele hoții ce se întâmplă aproape zilnic în diferitele părți ale țării, puse la cale în cele mai multe cazuri de străini și ovrei ne conving tot mai mult despre dragostea ce o poartă acești cameni țării noastre. În săptămâna trecută s'a întâmplat o fraudă de un milion lei la gara Pisc-ul Rusului, 20 mii lei la o casă de bani din Constanța, în Basarabia s'au făcut escrocherii mari la banca Marmorosch cu cecuri false de câte 7000 lei, la Oradea Mare s'au descoperit multe bancnote false de 500 lei, doi polonezi au falsificat dolari în valoare de 5 milioane, la Botoșani s'a descoperit o mare contra-bandă de vite. Ar fi de dorit ca justiția să aplice sancțiuni cât de severe în toate cazurile.

* * *

Colonelul Verzea, fost șef al serviciului telegrafo-postal la Marele Cartir General al oștirii române în 1916, a fost acuzat pentru grave acte de trădare și judecat la moarte în 1919 de Curtea Marțială. Pedepsa aceasta i-s'a schimbat în muncă silnică pe viață, iar în 1922 i-s'a redus la 20 ani. Acum i-s'a redus și aceasta la cinci ani.

* * * BCU Cluj / Central

Perceptoratele. Ministerul de interne a făcut cunoscut tuturor prefectilor de județ și poliție din țară să ia măsuri ca percepțiile să fie păzite mai cu îngrijire, de oarece s'a observat că în ultimul timp hoții și spărgătorii și-au îndreptat activitatea către ele isbutind să jefuiască câteva percepții.

* * *

Biserica și moartea lui Lenin. Cu ocazia înmormântării lui Lenin papa dela Roma s'a grăbit să-și exprime condolențele sale printr'o telegramă adresată din Vatican sovietelor. Față de această atitudine biserica ortodoxă a păstrat o ținută demnă și rezolută. Biserica ortodoxă, prigonită cu tot ce a putut inventa fantazia bolnavă a conducătorilor de azi ai Rusiei în majoritate străini de neamul rusesc nu putea da cinstea din urmă unui om care a sugrumat-o.

Patriarhul Tihon osândit, apoi agrățiat și de curând din nou amenințat cu surghiun în Siberia, a avut curajul să oprească participarea bisericeii la înmormântarea lui Lenin. Nici un preot ortodox n-a luat parte la ceremoniile aranjate, clopotele bisericilor ortodoxe n'a plâns, nu s'a tras nici un clopot cu toate amenințările și siluirile brutale.

Patriarhul Tihon s'a atras mânia și răsbunarea sovietelor asupra persoanei sale și asupra clerului prin ținuta vrednică de admirat, dar n'a făcut transacțiuni „diplomatice“ cu prigonitorii bisericeii ortodoxe.

Biserica ortodoxă își adaugă un titlu strălucit de putere morală și poporul credincios în ceasul când va scăpa de usurpătorii săi va cinsti cu pietate pe patriarhul, care l-a ajutat prin pilda sa covârșitoare în rezistență față de nedreptate și imoralitate.

* * *

Taxele postale s'au ridicat cu privire la timbrul de asistență socială. Pe scrisori și cărți postale în loc de 10 bani se pun 25 bani. Pe telegrame interne, convorbiri și avize telefonice, scrisori de expediție, avizuri de sosirea pachetelor, petiții și facturi de livrări câte 50 bani. Pe telegrame interne cu răspuns plătit și telegrame externe câte 1 Leu.

A APĂRUT :

„**Genoveva**“ din nou întocmită după istoriile mai vechi de Lucian Bolcas. Cartea aceasta de literatură populară este prelucrată cu mult spirit critic, într'o limbă corectă și curățită de balastrul greoi al altor ediții. În forma în care se prezintă se poate citi cu folos din partea tinereții. O recomandăm cu deosebire pentru bibliotecile școlare, pentru premii elevilor și tuturor elevilor de școală, ca o carte care contribuie la bunele moravuri ale tinereții. Prețul 10 lei.

* * *

Calendariul „Lumea și țara“ pe 1924 edat de tipografia Dr. Seb. Bornemisa din Cluj. Este cel mai bun calendar apărut în anul acesta. Pe lângă datele calendaristice bogate, conspectul târgurilor după date oficioase calendarul cuprinde o frumoasă și bogată parte literară cu multe ilustrații bine succese. E o carte literară de valoare care nu trebuie să lipsească din nici o casă românească. Prețul 15 lei. Pentru mai multe exemplare bucată 12 lei. Se poate comanda la tipografia Dr. Bornemisa Cluj, Piața Cuza Vodă 16.

* * *

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — — 12.— Lei
2. Românii ortodocși și Românii uniți de Dr. G. Ciuhaudu — — — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2,50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Invățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vieța unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei
8. Spițe din istoria bisericii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. Memoriile Arhiepiscopului și Mitropolitului Andrei Șaguna 25.— Lei
11. „Pentru neam și lege“, predici împotriva sectarilor de Dr. G. Comșa — — — — — 35.— Lei
12. „Istoria Românilor“ de Dr. Ion Lupaș — — — — — 50.— Lei
13. „Problema educației sexelor“ — — — 8.— Lei
14. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — — — 20.— Lei
15. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

No. 14—1924 prot.

3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei de cl. III Murăș-Sâniacob, protopresbiteratul Murăș-Ludoș, se publică, concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renășterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: a) Salar legal dela Stat, b) porțiune canonică 11 jugăre, c) zile de lucru și ferdelă de cucuruz dela fiecare familie, d) stola.

Se observă că din zilele de lucru și din ferdelile de cucuruz 1/3 parte formează competența cantorului.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subseminatului oficiu protopopesc în termenul fixat, iar pe lângă prealabila încunostințare au voie a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a face cunostință cu poporul.

Murăș-Ludoș, 30 Decembrie 1923.

Oficiul protopopesc ortodox român al Murăș-Ludoșului în înțelegere cu comitetul parohial.

ROMUL POPA
protopop

No. 702—1923 prot.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Sânbenedic, protopresbiteratul Murăș-Ludoș, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renășterea“.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Intregirea dela stat.
2. Casă parohială și supraedificate economice în stare bună.
3. Sesiune parohială 20 jugăre.
4. Ferdelă de cucuruz și zi de lucru dela fiecare familie, cu observarea că 1/3 parte din acestea formează competența cantorului.
5. Venitele stolare.

Concurenții vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subseminatului oficiu protopresbiteral în termenul fixat, iar pentru a se face cunoscute poporului se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a cânta, ori a celebra și predica, observând dispozițiile art. 33 din Regulamentul pentru parohii.

Murăș-Ludoș, la 16 Ianuarie 1924.

Oficiul protopresbiteral ortodox rom. al tractului Murăș-Ludoș în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

ROMUL POPA
protopop

STEFAN FEHÉR

CLUJ — Str. Memorandului Nr. 21.

Pregătește

pălării pentru preoți după măsură și model

Repară pălării vechi după muștră originală,
precum și altfel de pălării
cu prețuri ieftine.